

Cornelia Maria Funke s-a născut în 1958, în Germania, și este o cunoscută scriitoare de literatură pentru copii. Întreaga sa carieră s-a învârtit în jurul lumii acestora din urmă: a făcut mai întâi studii pedagogice la Universitatea din Hamburg, a lucrat apoi cu copii din medii defavorizate și ca ilustrator de carte, moment în care și-a dat seama că ar prefera să scrie ea însăși povești. Prima carte a scris-o la 35 de ani și până acum a strâns câteva zeci, traduse în peste 30 de limbi. Din 2005, locuiește cu familia în Los Angeles.

Moarte de cerneală este cea de-a treia parte a trilogiei *Lumea de cerneală*, cel mai de succes roman al autoarei, care-a câștigat multe premii în țara ei natală și în străinătate, fiind publicat în milioane de exemplare. Prima parte a fost ecranizată cu succes în 2009.

CORNELIA FUNKE

Moarte de cerneală

cu ilustrațiile autoarei

Traducere din germană
de Iulian Bocai

ARTHUR

CUPRINS

Doar un câine și o foaie de hârtie	9
Doar un sat	14
Argint scris	24
Haine de cerneală	37
Lui Fenoglio îi pare rău	48
Ombra cea tristă	64
O vizită periculoasă	77
Durerea lui Roxane	91
Lucruri înșelătoare	94
De parcă nimic nu s-ar fi întâmplat	111
Dorul te îmbolnăvește	119
Înapoi în serviciul lui Orpheus	124
În mijlocul inimii	135
Vești din Ombra	138
Cuvinte tari, cuvinte ușoare	150
Oferta Fluierarului	155
O frică falsă	169
Un ajutor periculos	176
Mâini de soldați	187

O noapte nedormită	193
Cuvinte urâte	200
Mușcat	205
Cimitirul jonglerilor	211
Vină	219
Început și sfârșit	224
O voce cunoscută	231
Pierdut și întors	234
Un nou cântec	237
Vizită în pivnița lui Orpheus	242
Focul Păsării-de-funingine	255
Răspunsul lui Gaiță	263
În sfârșit	272
Verdețuri pentru Urâtă	278
Arse	288
Următoarea strofă	295
O vizită surprinzătoare	305
Doar o coțofană	314
Salutare Fluierarului	328
Copii furați	336
O nouă cușcă	343
Imagini din cenușă	353

Audiență la Cap-de-viperă	363
Patru mure	383
Mâna morții	387
Scris și nescris	398
Castelul de pe Lac	407
Rolul femeilor	417
Așteptarea	422
Stăpâni noi și vechi	432
Bătrânul leneș	446
Ajutoare false	457
Morții din pădure	463
Cuiburi de oameni	468
Șoaptele albe	481
Timpul greșit	487
Foc și întuneric	496
Prea târziu	507
Ajutor din munții îndepărtați	512
Îngerul lui Gaiță	519
Mamă și fiu	528
Haine aruncate	536
Negru	542
Ah, Fenoglio!	551

Lumină oameni și cărți	559
Făcut vizibil	563
Dragoste care se dă drept ură	567
Celălalt nume	572
Înapoi	576
În camera lui Cap-de-viperă	581
Cuvinte arzătoare	589
Legătorul de cărți	593
Atâtea lacrimi	598
Coșmarul	605
Cealaltă parte	610
Cartea	613
Noapte albă	617
La sfârșit	619
Cartea greșită	623
Plecarea	628
Ombra	633
Mai târziu	638
Cine e cine	642
Mulțumiri	649
Referințe bibliografice	651

Primele două cărți din trilogia *Lumea de cerneală*

Doar un câine și o foaie de hârtie

Ascultă, pasul nopții moare
în tăcerea lungă;
lampa mea de scris țârâie
leneș ca un greier.

Auriu lucesc vitrine
cu cotoare de cărți:
stâlpi pentru podurile noastre
spre lumea basmelor.

Rainer Maria Rilke, *Ofrande
pentru Iari, Virgiliene III*

Lumina lunii cădea pe halatul lui Elinor, pe cămașa ei de noapte, pe picioarele goale și pe câinele care se așezase la picioarele ei. Câinele lui Orpheus. O privea cu ochii lui mereu triști, de parcă s-ar fi întrebat de ce, când sunt atâtea mirosuri interesante pe lume, stătea ea la miezul nopții în bibliotecă, înconjurată de cărțile mute, cu ochii pironiți în paginile lor.

— Da, de ce? a întrebat Elinor în tăcere. Fiindcă nu pot să dorm, prostovane.

Cu toate astea, l-a mângâiat pe cap.

„Până aici ți-a fost, Elinor!“ s-a gândit ea, ridicându-se obosită de pe fotoliu. „Îți petreci nopțile vorbind cu un câine. Nici măcar nu suporti câinii, cu atât mai puțin pe ăsta, care cu fiecare respirație îți amintește de stăpânul lui odios.“

Da, păstrase câinele în ciuda amintirilor neplăcute pe care i le trezea; păstrase și fotoliul, deși coțofana stătuse în el pe vremuri. Mortola... De câte ori nu i se părea că-i aude vocea când intra în biblioteca tăcută, de câte ori nu-i

vedea pe Mortimer și pe Resa stând între rafturi, sau pe Meggie stând la fereastră, cu o carte în poală, cu privirea ascunsă în spatele părului blond și drept... Amintiri. Asta era tot ce-i mai rămăsese. Cu nimic mai tangibile decât imaginile invocate de cărți. Dar ce-i mai rămânea după ce avea să piardă până și amintirile? Atunci avea să fie cu adevărat singură – cu tăcerea și golul din inimă. Și cu un câine urât.

Picioarele ei i se păreau tare bătrâne în lumina palidă a lunii. „Lumina lunii!” s-a gândit, mișcându-și degetele de la picioare. Câte povești existau oare în care lumina asta avea puteri magice? Numai minciuni. Capul îi era doldora de minciuni tipărite. Nici măcar la lumina lunii nu se mai putea uita fără ca privirea să-i fie împăclită de litere. Dacă ar fi putut să-și șteargă toate cuvintele din creier și inimă ca să mai vadă lumea măcar o singură dată cu propriii ochi!

„Cerule, Elinor“, s-a gândit ea, „iar ești într-o dispoziție fantastică!“ Și, spunându-și asta, a bătut cu degetele în vitrina în care Orpheus mai lăsase ceva în urmă, în afară de câinele urât. „Te scalzi în mila asta de sine așa cum se scaldă câinele ăsta prostovan în toate băltoacele.“

Foaia de hârtie din spatele sticlei protectoare nu îi atrăgea atenția prin nimic: era doar o hârtie obișnuită dictando, cu un scris mare, în cerneală de un albastru-pal. Nu se putea compara cu cărțile din celelalte rafturi – chiar dacă puteai să vezi cu fiecare literă ce părere bună avea Orpheus despre sine. „Sper că elfele de foc i-au șters rânjetul ăla satisfăcut de pe mutră“, s-a gândit Elinor deschizând vitrina. „Sper că înzăuații l-au tras în țepă sau, și mai bine, că zace mort de foame în Pădurea-fără-drum.“ Nu era prima oară când își închipuia sorți nefericite pentru Orpheus în Lumea de Cerneală. Inima ei însingurată se bucura de aceste imagini ca de puține alte lucruri.

Hârtia se îngălbenise deja. Hârtie ieftină. Asta mai lipsea. Și nu puteai să vezi în cuvintele de pe foaie că fuseseră scrise în altă lume, direct sub ochii lui Elinor. Lângă foaie se aflau trei fotografii – una cu Meggie și două cu Resa, una de când era mică și una făcută cu câteva luni în urmă, unde apărea alături de Mortimer. Cum râdeau amândoi. Erau atât de fericiți. Nu trecea noapte în care Elinor să nu se uite la fotografiile alea. Trecuse timpul și lacrimile nu-i mai curgeau pe obraji, dar erau încă acolo, în inima ei. Lacrimi sărate. Inima îi era plină de ele. Un sentiment oribil.

Îi pierduse.

Meggie.

Resa.

Mortimer.

Trecuseră trei luni de când dispăruseră. În cazul lui Meggie, trecuse mai mult cu câteva zile...

Câinele s-a întins și a venit somnoros înspre ea. Și-a băgat nasul în buzunarul cămășii de noapte, în speranța că o să găsească acolo un biscuit pentru câini.

— Da, da, bine, i-a zis ea, băgându-i un biscuit puturos sub bot. Unde se ascunde stăpânul tău, ei?

I-a pus și bucata de hârtie sub nas, iar câinele prostovan a tot adulmecat-o, de parcă l-ar fi mirosit într-adevăr pe Orpheus în spatele literelor.

Elinor se holba la cuvinte și pe unele le-a rostit:

— Pe străzile din Ombră...

De câte ori nu stătuse în ultimele nopți chiar acolo, înconjura de cărți care, de când rămăsese iarăși singură, nu mai însemnau nimic pentru ea. Tăceau de parcă ar fi știut că le-ar fi dat oricând la schimb pe cei trei oameni pe care-i pierduse. Îi pierduse într-o carte.

— O să învăț, la naiba!

Avea o voce sfidătoare, ca de copil.

Respect pentru — O să învăț s-o citesc în așa fel încât să mă înghită și pe mine, da, asta o să fac.

Câinele o privea de parcă ar fi crezut fiecare cuvânt, dar Elinor nu credea nimic din ce spunea. Nu. Nu era Limbă-vrăjită. Chiar dacă ar fi încercat zeci de ani – cuvintele nu răsunaau când vorbea ea. Nu cântau. Nu cum o făceau pentru Meggie și Mortimer – sau pentru blestematul de Orpheus. Deși ea le iubise enorm de mult toată viața.

Foaia îi tremura în mâini când a început să plângă. Și iată-le apărând din nou, lacrimile din inima ei, deși atâta vreme le ținuse în frâu. Îi umpluseră pur și simplu inima. Elinor plângea atât de tare că, de teamă, câinele s-a ghemuit la pământ. Cât de absurd, să-ți curgă apă din ochi când te doare inima. În cărți, eroinele tragice erau de obicei teribil de frumoase. Nu se vorbea nicăieri de ochi umezi și nasuri roșii. „Mie mereu mi se înroșește nasul de la plâns“, se gândi Elinor. „Poate că asta e motivul pentru care nu pot să intru în cărți.“

— Elinor?

S-a întors și și-a șters în grabă lacrimile de pe față.

Darius stătea în ușa, într-un halat mult prea mare, pe care ea i-l făcuse cadou la ultima lui zi de naștere.

— Ce e? l-a întrebat.

Pe unde pusese batista aia? Fonfăind, și-a scos-o din mânecă și și-a suflat nasul.

— Trei luni, au trecut trei luni, Darius! Oare asta nu e un motiv să plâng? Da. Nu te mai uita la mine cu ochii tăi miloși de bufniță. N-are importanță câte cărți ne cumpărăm, a spus făcând un gest larg spre rafturi. N-are importanță câte cumpărăm, schimbăm sau furăm... niciuna dintre ele nu-mi spune ceea ce vreau să aflu! Mii de pagini, și în niciuna nu apare vreun cuvânt despre cei de care vreau s-aud. De ce m-ar interesa toți ceilalți? Eu vreau să știu doar poveștile lor. Ce face Meggie? Ce fac Resa și

Mortimer? Sunt fericiți, Darius? Mai sunt în viață? O să-i revăd vreodată?

Darius a privit de-a lungul rafturilor, de parcă răspunsul la toate acele întrebări s-ar fi găsit în vreuna din cărțile acelea. Dar apoi a tăcut și el, ca toate paginile tipărite din jur.

— O să-ți fac niște lapte cu miere, a spus în cele din urmă și a dispărut în bucătărie.

Iar Elinor a rămas iar singură cu cărțile, cu lumina lunii și cu câinele urât al lui Orpheus.

Vântul era un torent de-ntuneric printre copacii vijelioși,
Luna, o goeletă fantomă aruncată pe ape noroase,
Drumul, o panglică de lună prin pustia purpurie,
Și tâlharul venea călare,
Călare,
Tâlharul venea călare la ușa hanului vechi.

Alfred Noyce, *Tâlharul*

Zânele începuseră deja să danseze printre copaci, roiuri de trupuri mici și albastre. Zborul lor capta lumina stelelor și Mo îl vedea pe Prințul Negru privind cu îngrijorare cerul. Era la fel de întunecat ca dealurile din jur, dar zânele nu se înșelau niciodată. Numai dimineața care se apropia putea să le scoată în noaptea aceea rece afară din cuiburi, iar satul, a cărui recoltă voiau tâlharii să o salveze, se afla de data asta periculos de aproape de Ombra. De îndată ce răsărea soarele, trebuiau să plece.

Câteva colibe sărăcăcioase, câteva câmpuri pustii și pietroase și un zid care abia dacă ar fi putut ține departe un copil, darămite un soldat – asta era tot. Un sat ca multe altele. Cu vreo treizeci de femei, fără bărbați, și câteva zeci de copii fără tată. În satul vecin, soldații noului guvernator ridicaseră toată recolta acum două zile. Acolo ajunseseră prea târziu. Dar aici se mai putea salva câte ceva. Săpau de ore întregi, arătându-le femeilor cum pot fi ascunse sub pământ animalele și proviziile...

Bărbatul-puternic aducea repede ultimul sac de cartofi. Fața lui dură era roșie de la efort. I se înroșea și când se îmbăta sau se încăiera. Au coborât împreună sacul în ascunzătoarea pe care o săpaseră chiar în spatele câmpurilor.

Pe dealurile din jur, broaștele orăcăiau atât de tare, de parcă ar fi vrut să cheme ziua afară; Mo a tras împletitura de nuiile și crengi peste groapă, ascunzând adăpostul de ochii soldaților și perceptorilor. Printre colibe, tâlharii puși de pază erau tot mai neliniștiți. Și ei văzuseră zânele. Da, era timpul să se retragă în păduri, unde găseau de fiecare dată vreo ascunzătoare, deși guvernatorul trimitea tot mai des patrulare printre dealuri. Pirpiriul – așa l-au numit văduvele din Ombra. Un nume potrivit pentru cumnatul pipernicit al lui Cap-de-viperă. Însă foamea lui pentru puținele lucruri ale supușilor era de nestăvilit.

Mo și-a trecut mâna peste ochi. Cerule, cât de obosit era. De-abia dacă mai apucase să pună geană pe geană în ultimele zile. Erau prea multe sate în care soldații ar fi putut încă să vină.

— Pari istovit.

Asta i-o spusese cu o zi în urmă chiar Resa, când se trezise lângă el, fără să știe că se pusese lângă ea abia când se luminase de ziua. Și-i povestise că visase urât și că stătuse treaz ca să lucreze ore întregi la cartea în care adunase desenele ei cu zâne și oameni de sticlă. Și acum spera ca Meggie și Resa să doarmă când avea să se întoarcă în curtea singuratică în care îi adusesese Prințul Negru, cam la o oră de mers la est de Ombra și departe de teritoriul în care Cap-de-viperă încă domnea, făcut nemuritor de o carte pe care Mo o legase cu propriile mâini.

„În curând n-o să-l mai apere nimic“, s-a gândit Mo. Dar de câte ori nu spusese asta deja? Și Cap-de-viperă tot nemuritor era.

O fetiță s-a apropiat de el ezitând. Câți ani să fi avut? Șase? Șapte? Meggie nu mai era de multă vreme așa mică. Stânjenită, s-a oprit la câțiva pași depărtare.

Șnapanu a ieșit din întuneric înspre copilă.

— Da, privește-l! i-a spus el micuței. Chiar el e. Gaiță. Mănâncă copii ca tine la cină!

Respect pentru Șnapanului îi plăceau astfel de glume. Mo a înghițit cu vintele care-i stăteau pe limbă. Fata era blondă ca Meggie.

— Să nu crezi nimic din ce-ți spune! i-a șoptit. De ce nu dormi ca toți ceilalți?

Copila l-a privit. După care i-a ridicat mâneca până a putut să-i vadă cicatricea. Cicatricea despre care vorbeau atâtea cântece...

L-a privit cu ochi mari, cu un amestec de frică și uluire pe care-l văzuse în ochii multora. Gaiță. Copila a fugit înapoi la maică-sa și Mo și-a îndreptat spatele. De fiecare dată când îl durea pieptul acolo unde-l rănisese Mortola, i se părea că și tâlharul intrase pe-acolo în el – tâlharul căruia Fenoglio îi dăduse fața și vocea sa. Sau poate că fusese mereu parte din el și doar dormise până când lumea lui Fenoglio îl scosese iar la iveală?

Câteodată, când duceau în vreun sat înfometat carne sau un sac de cereale, pe care le furaseră de la Pirpiriu, femeile veneau la el și-i pupau mâna.

— Mergeți la Prințul Negru și mulțumiți-i lui, le spunea el, deși Prințul nu făcea decât să râdă.

— Dacă-ți faci rost de un urs, atunci o să te lase în pace, zicea el.

Într-o colibă a început să plângă un copil. Noaptea începuse să se coloreze în roșu și lui Mo i s-a părut că aude tropot de copite. Călăreți – cel puțin zece, poate mai mulți. Urechile învață mult mai repede să priceapă zgomote decât învață ochii să recunoască litere. Zânele s-au împrăștiat. Femeile au țipat și au alergat în colibe, unde dormeau copiii. Mâna lui Mo a scos sabia fără să se gândească. De parcă ar fi făcut asta toată viața. Era sabia pe care o luase din Cetea Noptii, sabia care-i aparținuse lui Vulpoi-roșu.

Zorii zilei.

Nu se spunea despre ei că vin mereu în zorii zilei fiindcă le place roșeața cerului la răsărit? Spera să vină beți de la una dintre petrecerile nesfârșite ale șefului lor.

Prințul le-a făcut semn tâlharilor spre zidul care înconjură satul și care nu era decât o ridicătură din câteva rânduri de pietre plate. Nici colibele n-aveau să-i ocrotească. Ursul fornăia și mormăia și chiar atunci s-au ivit din întuneric mai bine de zece călăreți, având pe piept noile însemne ale cetății Ombra: un vasilisc pe fundal roșu. Era clar că nu se așteptaseră să dea peste niște bărbați. Femei care jelesc, copii care țipă, da, dar nu bărbați. Și mai ales nu bărbați înarmați. Mirați, au tras de frâiele cailor.

Da, erau beți. Era bine: asta o să-i încetinească.

N-au ezitat multă vreme. Și-au dat seama imediat că erau mai bine înarmați decât tâlharii zdrențăroși. Și mai aveau și cai.

Proștii. Aveau să moară înainte să-și dea seama că altceva conta aici.

— Pe toți! a strigat Șnapanul spre Mo. Trebuie să-i omorâm pe toți, Gaiță! Sper că inima aia moale a ta înțelege lucrul ăsta! Dacă vreunul dintre ei se întoarce în Ombra, mâine satul ăsta e în flăcări.

Mo n-a făcut decât să dea din cap. De parcă n-ar fi știut atâta lucru.

Caii au nechezat înnebuniți când călăreții s-au năpustit asupra tâlharilor, și Mo a simțit din nou în vene sângele-rece pe care îl simțise pe Muntele Viperei când îl omorâse pe Basta. Rece precum bruma care se așternuse pe iarba de la picioarele lui. Singura teamă care-l cuprinsese acum era teama de el însuși. După care au urmat țipetele. Gemetele. Sângele. Bătăile propriiei inimi, zgomotoase și mult prea repezi. Lovea în stânga și-n dreapta, trecea tăișul sabiei prin carnea altora, simțea umezeala sângelui lor pe haine și le vedea fețele pline de ură (sau poate de frică?). Din fericire, nu se vedea prea mult de sub coifuri. Erau atât de tineri! Mâini tăiate, oameni tăiați. „Ai grijă, în spate! Omoară. Repede! Să nu scape niciunul.“

Gaiță.

Unul dintre soldați a rostit numele ăsta înainte să-l străpungă cu sabia. Poate că se gândise când și-a dat ultima suflare la argintul care i se promisese în Ombra dacă ar fi adus cadavrul lui Gaiță, mai mult argint decât ar fi putut strânge vreodată într-o viață de soldat. Mo a scos sabia din pieptul lui. Veniseră fără zale. La ce ar fi avut nevoie de zale împotriva femeilor și a copiilor? Cât de rece ajungeai omorându-i pe alții, atât de rece, deși pielea îți ardea și sângele îți clocotea în vene.

Da, i-au omorât pe toți. Se lăsase tăcerea în colibe când au împins cadavrele jos în vale. Doi de-ai lor muriseră și acum aveau să-și odihnească oasele laolaltă cu dușmanii. Nu aveau timp să-i îngroape.

Prințul Negru avea o tăietură urâtă la umăr. Mo i-a bandajat-o cât a putut de bine, în timp ce ursul stătea lângă ei. Fetița care-i ridicase mânăca a ieșit iarăși din colibă. De departe arăta într-adevăr ca Meggie. Spera ca Meggie și Resa să doarmă când avea să se întoarcă. Cum ar fi putut să le explice ce era cu tot sângele ăla? Atât de mult sânge.

„La un moment dat nopțile o să umbrească zilele, Mortimer“, s-a gândit el. Nopți însângerate, zile liniștite – zile în care Meggie îi arăta toate lucrurile despre care doar îi povestise în turnul Cetății Nopții; nimfe cu pielea solzoasă în iazuri acoperite de flori, urmele unor uriași dispăruți demult, flori care șopteau când le atingeai, copaci care creșteau până la cer, piticuțe de mușchi care se ivesc printre rădăcinile lor de parcă n-au făcut decât să iasă din trunchi... Zile liniștite. Nopți însângerate.

Au luat caii cu ei și au ascuns urmele luptei cât de bine au putut. În cuvintele de mulțumire pe care le-au rostit femeile la sfârșit se ascundea și groaza. Văzuseră cu ochii lor că oamenii aceștia care le ajutau se pricepeau la fel de bine la ucis ca dușmanii lor.

Șnapanu s-a întors în tabără cu toți caii și cu majoritatea oamenilor. Schimbau tabăra aproape în fiecare zi.

Acum și-o așezaseră într-o râpă întunecată care nici în timpul zilei nu primea lumină. Aveau să trimită după Roxane, ca să aibă grijă de răniți, în timp ce Mo se îndrepta spre locul unde dormeau Meggie și Resa, într-o curte părăsită pe care le-o găsise Prințul; Resa nu voia să doarmă în tabăra tâlharilor și chiar și Meggie tânjea după o casă adevărată după toate săptămânile petrecute pe drumuri.

Prințul Negru îl însoțea pe Mo, ca întotdeauna.

— Firește, Gaiță nu călătorește niciodată fără alai! mor-măise Șnapanu înainte să se despartă.

Mo aproape că-și oprise calul în loc când l-a auzit. Inima îi bătea încă prea tare după bătălie, dar Prințul l-a tras înapoi.

Au luat-o pe jos. Drumul era mai greu pentru picioarele lor obosite, dar urmele cailor ar fi fost mai ușor de găsit. Iar curtea trebuia să rămână în siguranță, fiindcă tot ce iubea Mo mai mult pe lume era acolo. Casa și grajdurile pe jumătate dărâmate apăreau de fiecare dată pe neașteptate dintre copaci, de parcă le-ar fi rătăcit cineva pe-acolo. Câmpurile care hrăniseră odată locuitorii curții nu se mai vedeau deloc. Iar cărarea care pe vremuri ducea în satul alăturat dispăruse și ea demult. Pădurea înghițise totul. Lumea n-o mai numea Pădurea-fără-Drum în părțile astea, cum făceau cei de la sud de Ombra. Avea atâtea nume câte sate erau în ea. Pădurea Zânelor, Pădurea Întunecată, Pădurea Piticuțelor. În locul în care-și avea Gaiță cuibul i se spusese Pădurea Ciocârliei, dacă era să te iei după Bărbatul-puternic.

— Pădurea Ciocârliei? Prostii. Bărbatul-puternic dă tuturor lucrurilor nume de păsări. Până și zânele au nume de păsări pentru el, deși ele nu suportă păsările, i-a spus Meggie. Baptista spune că se numește Pădurea Luminilor, i se potrivește mult mai bine, fiindcă unde ai mai văzut tu într-o pădure atât de mulți licurici și elfe de foc? Și toți faurii care stau noaptea în coroanele copacilor...